

6224
از آیتان اولیاء الله لا تخوف علیهم ولا هم یجزون

بسم احمد شهنشاهی نقشبندی بوردی

اشک و محرم

تذکره حکیم

حضرت مولینا نور المشائخ محمد فضل عمر قدس سره الغریز

مُتَبَّعًا

ضیاء المشائخ حضرت محمد ابراهیم جان المجدی فاروقی

شہید حضرت نورالشاہ فیضی عمقرقدس سترۃ العزیز

آرَاقِ اَوْلِيَاءِ اللّٰهِ لَا يَخَوْفُ عَلَيْهِمْ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ

الشكوى

تذكرة حیات

حضرت مولانا نور المشائخ محمد فضل عمر قدس سره العزيز

مرتبہ

ضیاء المشائخ حضرت محمد ابراہیم جان المجددی فاروقی

باب الکتابت نوری پور پاکستان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تذكاراً موجداً من حیات الغلامۃ النور
المشائخ رحمۃ اللہ علیہم الذی رتبہا

محمد ابراہیم المجددی

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَإِنْ وَيَبْقَى وَجْهَ رَبِّكَ

ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

الحمد لله الذي جلّ ذكره وتعالى صفاته وعزت اسمائه
وحدثت برؤيته ارضه وسماؤه والصّلوة والسلام على
خير خلقه وخاتم انبياءهم ورسوله وعلى آله واصحابه
واوليائه المتابعين بسنتهم وهديتهم

أما بعد نسرد ههنا نبضاً من مناقب عالم من
اعلام المسلمين وخادم من خدام الشريعة المحمدية
وهو مولانا وهاشدا نا شيخ الاسلام والمسلمين قطب العارفين
سجدة اللہ المشائخ فضيل عمر رحمۃ اللہ علیہ نور المشائخ

المجددی الفاروقی نسباً والحنفی مذهباً والنقشبندی
مشرّباً۔ ولد رحمہ اللہ یوم السبت

لبّعة - من جمادی الاولی سنة الف وثلاث فائة

واثنین من الهجرة النبویة بمدينة الکابل عاصمة

البلاد الافغانیة اتمّ رحمه الله علیه دراسة القرآن الکریم

فی السابعة من عمرة وابتدأ فی دراسة الکتب الفارسیة

والعربیة والدینیة علی ید کبار العلماء ولم تمض مدة

حتى ظهرت علامات الذکاء الفطری والرغبة القویة فی

طلب العلم فانکب علی دراسة المعقول والمنقول من

العلوم فاتقنها ولما یبلغ الثامنة عشرة من عمرة نشر

اخذ فی تزکیة نفسه وریاضة روحه علی الطريقة الصوفیة

النقشبندیة المجددیة وتولّى تربیة الروحیة هذه

حضرت الوالد الماجد المجدد دلمائة رابع العشر مولانا

مرشدنا غلام قیوم قدس الله سره واتمّ رحمه الله علیه

دراسة الصوفیة فی وقت وجیز ووصل الی مرتبة الولاية

الصغرى والكبرى من مقامات الطريقة النقشبندية لا سيما الولاية المحمدية ولما لاحظ والده العظيم ما هو عليه من استعداد فطري وذكاء حاد وشخصية قوية أجاز له أجازة مطلقة كان الفقيد العظيم أماما كبيرا وبحرا عميقا غواما على معان دقيقة ثاقب النظر واسع المعرفة طاهر القلب متحليا بالخلق حميد يوجب العلم والعلماء يعطف على الفقراء والمساكين زاهدا متعبدا مجاهدا في سبيل الله جاعلا نصب عليه ارشاد المسلمين الى ما فيه خيرهم يحزن لمصائبهم ويفرح لافراحهم يحثهم على الاتحاد والتمسك بأحكام القرآن وسنة سيد الانام رأس الناس شخصية القوية وعلمه الوافرة وقلبه الكبير فاجتمعوا حوله يخلون من بحر علمه ويستفيدون من فيوضه وبركاته و يطلبون عنده حلا لمشاكلهم ومعضلاتهم وينسبون في مجلسه متابعيهم واحزابهم كان رحمه الله عليه اول الملبين لنداء الجهاد فاشترك في حروب الاستقلال وكان له

الفضل الأكبر في انتصار جيوش الافغانية وقدر شعب
الافغانية أياديه البيضاء وافضاله عليهم فقدّم اليه الملك
السابق امان الله بالنيابة من الشعب لقب نور المشايخ
وأصبح الفقيه الكريز عمير بلادها دون منازع يأتي اليه
اولات الامر اذا اذقة الاذفة ووقعة الحادثة يطلبون
النصح والتوجيه والارشاد وكان رحمه الله عليه مع هذا كله
متواضعاً أشد التواضع سمحاً كريماً النفس يمضي اوقاته
في ذكر الله ويدعو المسلمين الى متابعة الكتاب سنة الرسول
والاعتصام بحبل الله المتين لتقوية الاواصر الاخوة
الاسلامية في مشارق الارض ومغاربها انطفت هذه
الشعلة الوهاجة قلبية لنداء الحق يوم السبت الخامس
والعشرين من شهر محرم الحرام والى ثلاثمائة وست
وسبعون من هجرة النبوية فيا حسرتاً وامصيتاً لقد
سترت الشمس عن ابصارنا وارتفعت واظلمت الدنيا
باعيننا وامتلئت العيون بالعبرات لذهابه وحزنة الاقدار

لِفراقه والله لقد ادرج العلم في كفنه ودفن الفضل بدفنه
 اللهم كما وهبت له المنزلة العظيمة في نشأة الاولى فكذلك
 ادرقه في نشأة الاخرى الدرجة القصوى بمنه تعالى وكرمه.

خطابه فارسي كه بروز وفات مبارك از جانب
 حضرت محمد ابراهيم المجددي الفاروقي خلف حضرت
 نور المشايخ رحمته الله عليه ايراد گرديد

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

أَحْمَدُ لِلّٰهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَجَعَلَ الظُّلُمٰتِ وَالنُّورَ
 ثُمَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَبْرَءُ لَهُمْ يَوْمَ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ
 طِيْنٍ ثُمَّ قَضٰٓءَ اَجَلًا وَّ اَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَٓا ثُمَّ اَنْتُمْ تَمْتَرُوْنَ
 وَ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ عَلٰى
 اٰلِهِٓ وَاَصْحَابِهِٓ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ مَا اَصَابَ
 مِنْ مُّصِیْبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ

مرگ صاحبِ دلِ جهانی را دلیلِ کلفت است
شمعِ چون خاموشی گردد داغِ محفل می شود!

امروز عالمِ اسلام عموماً و ابالی افغانستان خصوصاً چنان یک شخصیت
بزرگ و پیشوای روحانی را فاقدِ گردیده اند که نظیر آن در عالمِ دنیا کمتر به نظر می رسد

خوش گفت سالها در کعبه و بتخانه می نالدر حیات

تا زبزمِ عشق یک دانای راز آید برون!

روز شنبه ۷ جمادی الاول ۱۳۸۷ هجری قمری در فامیل حضرات

مجددی شور بازار چنان آفتاب اقبال و سعادت از مشرقِ بدایت عرفان

طلوع نمود که عالمی در پیر توانوار افاده و استفاضه اش روشن و منور

گردید این شخصیت بزرگ و عالی همانا وجودی جوید جناب شرافت

انتساب صاحب القدر البازخ مولانا و مرشدنا حضرت نورالمشایخ صاحب

بودند که بتایخ فوق پابعرضه وجود گذاشته متولد گردیدند این مولود مسعود

که در زمان صباوت نور سعادت از چهره تابناکش تابان و در آیام خوروی

آثار بزرگی از جیبش پاکش نمایان بود۔

تحصیلات علمی خود را در کمترین فرصت به نزد اساتذہ و علمائی

مشهور آن وقت به پایاں رسانیده ویری نگذشت که این عالم ربانی و
 عارف یزدانی جانشین حضرت امام ربانی مجدد الف ثانی رحمۃ اللہ
 علیہ گردیده زینت بخش مسند ارشاد و ہدایت گردیدند تعلیم سلوک و
 اشاعت تصوف را بدرجہ رسانیدند و طوری توسعه و تعمیم بخشیدند کہ علاوه
 از ولایات افغانستان بہ ممالک ہند و پاکستان و ایران و حجاز و سورہ
 مسترشدین و خلائق ایشان موجود و در پرتو فیوضات و برکات شان
 بسطی بردند و در ہر گوشہ و کنار ہزار طالبان حق جل و علی از
 افاضات عالیہ شان مستفیض و بمدارج کمال و تکمیل رسیدہ اند۔
 طریقہ نقشبندیہ مجددیہ معصومیہ قیومیہ از معارف بلند شان
 آب و رنگ دیگری یافتہ اوقات گرامی و انفاس قدسیہ ایشان
 و اما بذکر حضرت الہی جل و علی شانہ معہور بودہ و تا آخرین لحظہ
 ہائی حیات دینی حضور نبودند تبلیغ سنت و رفع بدعت را از
 فرائض دینی خود دانستہ بہ پیروان خویش ہموارہ اکیداً توصیه فرمودند
 این پیشوائی بزرگ روحانی افغانستان در دورہ ہائی حیات
 خود بسا خدمت اجتماعی در مملکت عزیز انجام دادہ اند کہ از آن

جملہ جہاد استقلال افغانستان شمر دہ میشود دور جہاد استقلال کہ بزرگترین
 مجاہدہ دینی و ملی بود شخصاً بذات مبارک خویش در محاذ وزیرستان
 جنوبی مقابل دشمنان اسلام و افغانستان موقع گرفتہ سرد مال
 خود را در مقابل خدمت دین و وطن ایثار نمودند چنانچہ در فتح
 آل جہہ ہم قوۃ تدبیر و نفوذ شخصیت این مجاہد بزرگ تاثیر
 بارزی داشتہ و تاخیر بہ نشان المرعالی و لقب **نور الممشائخ**
 نایل گردیدند۔

در جنگ نجات وطن و مخصوصاً در موقع شہادت اعلیٰ حضرت
 محمد نادر شاہ شہید۔ بزرگترین خدمتی برائے حفظ نظام اجتماعی مملکت
 انجام فرمودند و علاءتاً در تمام انقلابات داخلی خدمات ہم وقابل
 قدرے نمودہ اند کہ بہ تمام طبقات مملکت معلوم و ہریدار میباشند۔

از بزرگترین خدماتیکہ بعالم اسلام و توسعہ علم و عرفان
 نمودہ اند تاسیس یک مدرسہ بزرگ دینی فی باشد کہ بنام
نور المدارس موسوم و بہ اندازہ پنجصد نفر طالب العلم در آن
 بصورت لیلیہ مصروف تحصیل و از فیوضات علم بہرہ در گردیدہ

حضرت شیخ الاسلام

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله
والحمد لله رب العالمين
بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله
والحمد لله رب العالمين

Handwritten signature or calligraphic text in the middle of the page.

فرمان امیر امان اللہ خان غازی بہ نام حضرت شیخ الاسلام صاحب ک
دعوت شروع محاربه استقلال از ایشان بجمہور سپاس گذاری کرده اند

کہ تاکنون دو صد و پنجاہ نفر مدرس از آن فارغ التحصیل گردیدہ اند۔
دیگر از خدمات اسلامی و اجتماعی شان جمع آوری اعانہ اعراب
فلسطین می باشد کہ بہ مواظظ غزا و خطابہ ہائے جذاب و آتشیں خویش
بہزار ہا افغانی جمع آوری و بہ فلسطین فرستادہ اند کہ بہ مصرف مجاہدین
رسیدہ است ۔

احساسات عالی و سجایای فطری اسلامی شان بحدی بود کہ اگر در
قسمتی از دنیا بہ کلام مسلمانان آسیب و صدمہ می رسید قلباً و روحاً متاثر
گردیدہ خود را غم شریک دانستہ بہ ادعیہ خالصانہ دفع آنرا از بارگاہ
صمدیت التجا و نیاز می فرمودند و جز سعادت مسلمانان جہاں آرزوئے
در دل نمی پروراندند ۔

در جنگ عمومی دوم کہ لویہ جرگہ افتتاح گردید این تہر بزرگ
و پیشوائی روحانی بہ بیانیہ جذاب و جامع خویش فیصلہ لویہ جرگہ را
چنان اعلان فرمودند کہ طرف قبول تمام طبقات واقع و موضوع ۔ بہ کلمیابی
اختتام پذیرفت خلاصہ اینکہ در موضوع تشدید و تحکیم مشروع روابط
اتحاد ملت و حکومت افغانستان دائماً صرف مساعی و بذل مجاہدت

فرموده خدمات قابل قدری به این خاک انجام داده اند۔

این پیشوائے بزرگ و برگزیده اسلام ہمیشہ توصیہ خاص شان

در بارہ اتحاد عالم اسلامی بودہ و مجاہدہ می فرمودند تا بنیان اتحاد اخوت

اسلامی مطابق بہ او امر قرآنی مستحکم گردد و عنعنات معنوی اسلامی اعتلای

کامل نماید در یکی از خطابات خود فرمودند تمدنیکہ بر اساس مادیت استوار

باشد از استقرار صلح در جامعہ عاجز است۔ استقرار صلح از سجایای

تمدن معنوی اسلام است چنانچہ تاریخ ماضی شاہد این مدعا است

ذاتِ قدسی صفاتش روز شنبہ ۲۵ محرم الحرام ۷۳۷ سالگی داعی

اجل را لَبَّيْكَ گفتہ جان شیریں را بہ جان آفرین تسلیم و ازین جہان

فانی بدر باقی رحلت فرمودند **إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ**

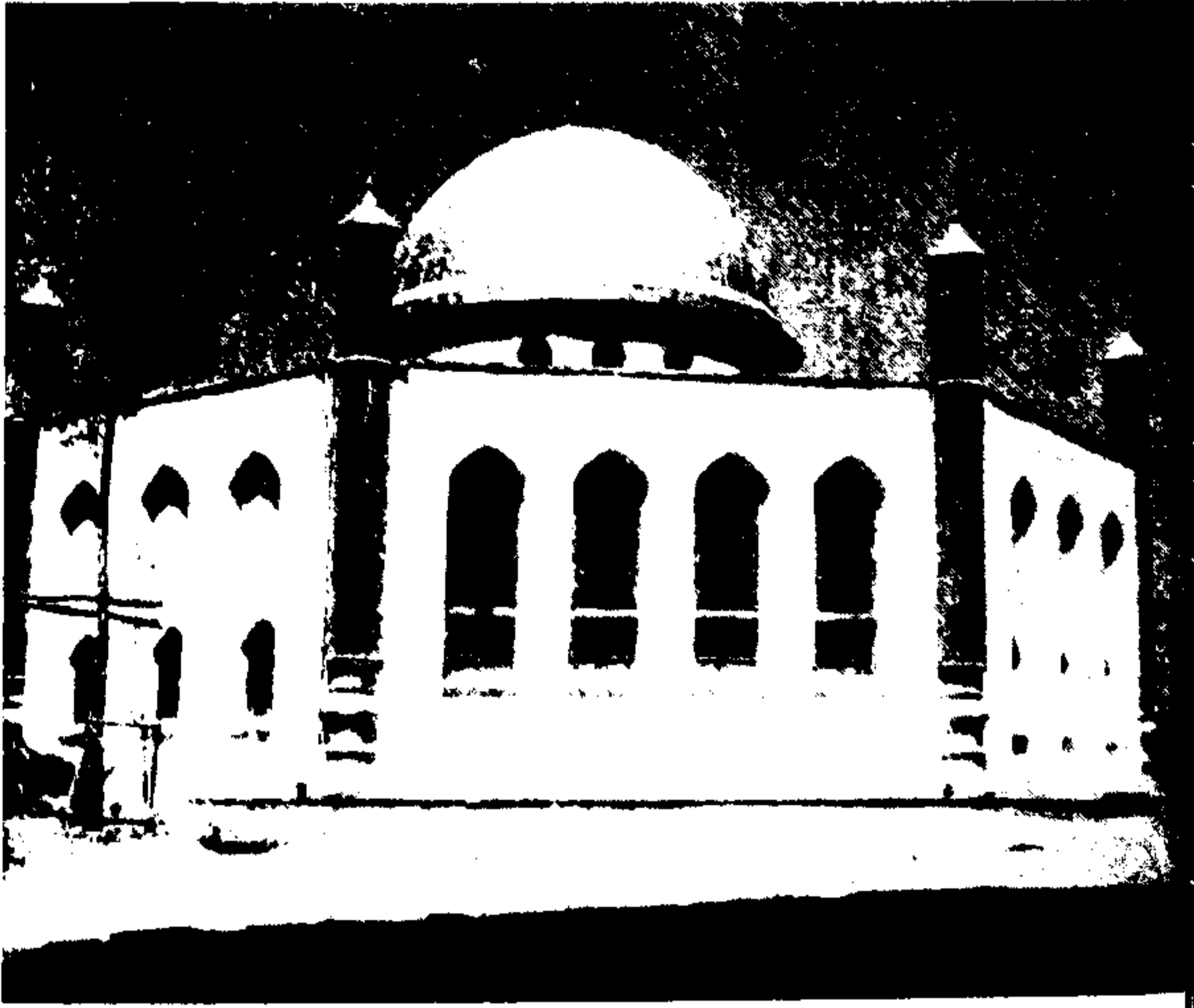
امروز ما بایک عالم تحسّر و تأسف تا بوت مبارک شان را

بخاک می سپاریم و داغ مفارقت شان را با خود با خاک می بریم

وَاللَّهُ لَقَدْ أَكْفَنَ الْعِلْمَ بِأَكْفَانِهِ

وَأَدْفَنَ الْفَضْلَ بِأَدْفَانِهِ !

چون فنای ظاہری این طائفہ سبب زوال تصرفات باطنی ایشان

عکس قبۃ مقدسہ حضرت مولانا نور المشائخ قدس سرہ
در قلعہ جواد کابل، حسانفتاہ مجددی

نیست از خدائی متعال مسلت و نیازی نمانیم که من و تمامی پیروان و
 علاقه مندان شانرا به برکت روحانیت شریف حضرت ایشان بجا ده
 شریعت مصطفوی صلی الله علیه وسلم استقامت کرامت فرموده توفیق طاقت
 و بندگی نصیب و پیروی از ارشادات عالیہ شان عنایت فرماید
 بِمَنِّهِ وَكَرَمِهِ -

در خاتمه از حضار محترمیکه یک فریضه مذہبی خود بارانجام داده
 بامن و همه خاندان مجددی دین ماتم جانکاه و الم و جگر خراش غم شریکی و
 ہمدردی فرموده اند۔ اظہار امتنان نموده از بارگاہ ایزدی اجر جمیل
 برایشان مسلت و تمنا دارم۔

از اثر طبع فاضل محترم و شاعر شیوا بیان

مولانا قربت بخاری

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ

الحمد لله ملهم الحكيم والكلام ومرسل الرسل والاحكام
ما علم حدة علماء الكرام وهو الملك العلام وما حدة
الحكماء وهو الاحد الصمد السلام - اللهم صل وسلم
رسولاً مودوداً محمداً محموداً وآله صاركل واحداً طاهراً
ومطهراً

حرسه المحرر كل مصرع مهمل لعام رجل الامام
الهام وما صرح اسمه لعلوه ولعدم اهماله وعلمه من
العصر لاه واهم اهمه وحاله وعلمه وعمله وحلمه و
كرمه وعدله وورعه وهو المصلح الاصلح والمكمل الاكمل
والعالم الاعلم رحمه الله اكمل الرحمة وعامل -
مع كل معاملة

عالم ستر علم آدم	سالک مسلک امام رسل
کامل آرا او علوم اعلم	حامد حمد در همه احوال
هم مدرس ره رسول امم	درس او در سحر کلام الله
هم اساس ره کرم همدم	هم مدار ره وداع هوس
اکمل علم عامه آدم	اعلم علم در سگاه سداد
گهر سلک هم ورا و علم	در کلام او که داده سحر حلال
دم او کرده دور حرما سم	او که سردار دور آل عمر
ره رود هر محل سمک و علم	حد اسم الله در دل او
سر و سردار اهل عمل و هم	لامع لمعه دل سالک
دیم او در دل الم مرهم	دل او مطلع کمال رسول
مرد طامع سوال کرد هم	کوه طلا و پندرسد او را
مصلح کل و اصلاح عالم	ماه عالم هم او و مهر سما
صدر رساله گر آورد هم کم	مدح او هر که را او اگر دد
حایل محل سوار عدم	آه و صد آه مرگ افسر کرد
در محرم الله را محرم	مبج او هم که رعل او را کرد

رحمہ اللہ راجحاً وسعاً عا ہل اللہ قالہ اکیرم

کلک قزیت کردسال وصال آورد در دو مصرع محکم

رعل اور رعل آدم و ہملہ ہل مرگ او مرگ آمد عالم

دم ہر مصرع کلام ہرا

دادسال وصال اوراہم

مرثیہ

تاریخ بزبان پشتوا از طبع فاضل حبیب اللہ

پاک ہزار دے دھر چا قبلہ حاجات دی
 بزہان نہ غواری ستا فضل بتہ اثبات دی
 ستاپہ تورہ نہ یوانزی افغان ویاسری
 لہ عربہ ترا عجمہ مخلوقات دی !
 کنگرے دکفر تا کرا لی وجہا سرے
 دھیت غردی دھند پر سومنات دی
 کہ کافر یاد بدعت خاوند و گورہ
 ستالہ بییری پہ ہر شاہی کنبر پر علامت
 د عمر فضل پرتا باندے تمام و،
 شکہ نور و عدل نشر مستالہ ذات دی
 یتیمان دے نازولی کمال بن و مرخ کبش

انتظار دے ہر سہمائی و کرامات دی

تغیر پر و تادویہ پیرا تمولہ نہری گورہ

چہ تر غوزی فن استاد غم ہیات دی

چہ نہئی ثروتد پر ہوش باندے در نہرئی

بیلہ یارہ پہ دنیا کتبہ تر یخ حیات دی

ملائیگی جن او انس در پستی شاری

نوم دے جار شم دھر چا پہ خولہ کنبر شات دی

استقلال دے دوطن پر سر تاج کنبیونر

ستالہ خوا افغان نہ خہ لوی مکانات دی

شپہ اوورخ ہی کہ قلم وصف تحریر کری

نہ تا ہیشری داتکر اسر دقند نبات دی

در حلت تاریخ دے ماپہ دحلانہ وہیند

خاص بندہ د خدایہ استاد غہ و فادی

۶۹۱ + ۶۱ + ۶۲۴ - (۱۳۷۶)

مرثیہ

شاعر شہیر وطن آقائی محمد ابراہیم خاں خلیل

الْآلَاءُ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

جناب فضلِ عمر نخبہ مجتوہیان
 کہ قطبِ دُورِ زمانِ بود و مرشدِ کابل
 مرید و معتقدِ مخلصش ز حدِ افسزون
 بعلم و فضل و دلالتش جہانیاں قایل
 نشد ز خدمتِ ارشادِ خلق و طاعتِ حق
 بعمرِ خویش بہفتاد و سہ سلمہ غافل
 بدین و قوم و وطن داشت سخت غمخواری
 برای خدمتِ اسلام بود بس مائل
 اساسِ مدرسہٴ علمِ دین بغزنیہ گذاشت
 کزاں برآمدہ بسیار عالم و فاضل

بنامی خیردگر ہم ازو بسے مانده !

کہ روشن است چو خورشید نزد ہر عاقل

شد از کمال شجاعت بجنگ استقلال

خطاب نورمشائخ بحضرتش حاصل

بموقع خطرات وطن ز عقل سلیم !

نمودہ رفع مہمات و حل ہر مشکل

جواد و صابا رعب و وقار و غم و ثبات

نجستہ محض و فرخندہ خوی و روشن دل

در یغ و درد کہ آل عارف مدبر ملک

ہزار حیف کہ آل فیض بخش ہر سائل

چنانکہ نور ہمسہ و مہسر زیر ابر شود

کنون ز خاک کشیدہ برومی خود حائل

بحق صاحب لولاک و آل اصحابش

کنند مراحم خود حق بحال دی شامل

خلیل روزمہ و سال رحلت انشا کرد

بہ بیست و پنج محرم شد و بحق و صل

قِطْعَةٌ تَأْرِخُ بِمَوْتِهَا مَنظُومَةٌ

فاضل محترم فضل احمد صاحب مجددی

تاریخ وفات

حضرت حجۃ اللہ الشاہ مولانا نور المشاہیح رحمۃ اللہ علیہ

آہ وادیل و افغان زین سپہر کینہ و

کو بخاک افگند آخر را و مرد نامور

حضرت نور المشاہیح فضل عمر آنکہ بود

سالکان مسلکِ راہ یقین را راہ بر

بُد قوام اوز قیوم جہاں یعنی صفی !

خلف صدق از مجدد زادۃ نسل عمر

از فیوضات کمالش بہرہ ور شد خاص عام

وز تجلیات نورش شد منور بحر و بر

چوں ندائی ارجعی بشنید از رب التَّحِیْمِ

مرض روحش جانبِ عرش بریں بکشد و بر

در جوارِ رحمتِ حق شد و را آرامگاه

در عز او ماتمش بگریسته جن و بشر

در بهشت و سدره اندر حور و ملک شادی کنان

وز غریب و خاکیاں گوشِ فلک گردید کر

سال تاریخ وصالش را چو جستم از ملک

پرفکنده گفت بوده پیر و خیر البشر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

از اثر فاضل محترم مولوی عبدالقیوم صاحب قندھاری

محمد اللہ و نفعی علی رسول اللہ الکریم

اقابعد وجود پرنور حضرت نور المشائخ صاحب نور اللہ مرقدہ

کہا نور قلوب الذاکرین ہذا کہ اللہ

در وقت حیات خود رتحتی بود از رحمت ہائے الہی مویبتی بود از

عظایا و مواہب بزرگ ربانی بیک توجہ شریف آن عارف جلیل القدر

سبحانی طالب صادق مستعد بہ فنائی قلبی بلکہ فنائی نفسی مشرف می گردید

و در لطائف خمسہ عالم امر کہ عبارت اند از قلب و روح و ستر و خفی و

اخفی ذکر الہی جاری می شد و باثر آن توجہ عالیہ طالب صادق بہ کشوفہ

الہامات و النوار و استغراق و تجلیات مشرف می گردید حتی کہ از اثر

توجہ مبارک طالب رشید بہ تجلی برقی کہ فوق ولایات سہ گانہ است

سرور و نائل می شد و بتوجہ ثانی آن ذات پر النوار و سر حلقہ ابرار طالب

صادق بمقام گستن و پیوستن مسرود و مشرف می گردید یعنی گستن

باطن از عالم و ماسوی اللہ و پیوستن بحق جل و علی شانہ بلا کیف مقام
گستن و پیوستن بس مقام عالی است بنی صحبت و توجہ شریف
شیخ کامل و مکمل وصول بآن محال عادی است ۵

بے عنایات حق و خاصان حق

گر ملک باشد سیاہستش ورق

حضور پُر انوار مصداق آیت ہائے قرآنی و احادیث نبوی صلی

اللہ علیہ وسلم بود کہ ذیلاً طور استشہا و ذکر می یابد۔

(۱)

الآرَاتِ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا۔

(۲)

وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ

(۳)

فَمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَيَطْعَمُونَ الطَّعَامَ

عَلَىٰ حَبِّهِمْ مَسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا

افضل الاعمال الحب في الله والبغض في الله

محبت برائے خدا عزوجل و بغض برائے او در وجود شریف
ایشان قدس سرہ بود کہ فرمودہ اند کسانیکہ باماللہ و فی اللہ جمع می شوند
مراہم باید کہ ایشان را بہ ناز و اریم علیہما و علینا الرحمۃ و الغفران
قال علیہ الصلوٰۃ والسلام

بدأ الاسلام غريباً وسيعود غريباً فطوبى للغرباء
الذين يصلحون فافسد الناس من بعدى سنتى
حضرت نور المشايخ صاحب نور اللہ مرقدہ کما نور قلوب الذاکرين
بن کواللہ و شرح صدور العارفين بمعرفة اللہ۔ شب و روز و راحیائی
سنت و رفع و امانت بدعت و ترویج و اشاعت علوم و معارف
ساعی بودند۔

محیط علم و ادب آفتاب عز و علاستوده نور مشائخ

جناب فضل عمر

چوں حضرت نور المشائخ صاحب قدس سره خلف صدق و حاصل
نسبت شریفه حضرت امام ربانی مجدد الف ثانی قدسنا الله بترک الساعی
و وارث و نائب ام رسول الله صلی الله علیه وسلم بود لزاموت و جنازه
شان کیفیت و نمونه وفات و جنازه آنحضرت صلی الله علیه وسلم را در
نظریک اجتماع بزرگ اسلامی جلوه میداد و تفصیل آن گرجوشی مسلمین و
آن فضائی جذبات اسلامی که در روز وفات شان قدس سره قائم بود
در تحریر و تقریر نمی گنجد به مشاهد و حضور تعلق داشت ان الله ولنا
الیه راجعون اللهم اجرنا من مصیبتنا و اخلق لنا خیراً منها

افین - ماه جهان نشسته عالم سیاه گشته

تلخ است زندگانی نور المشائخ ما

این قسم گوهر عزیز الوجود و نعمت گران بها و این گونه شخصیت بزرگ

اسلامی که به علوم ظاهری عالم و در علوم باطنی کامل باشد و عالم را بنور هدایت

تو گر داند بعد از قرون متطاوله بنظهور می آید مراد ازین حدیث العلماء و رثه
 انبیاء اشخاصی هستند که از علوم ظاهری و باطنی بهره کامل داشته باشند
 لم ظاهر بے باطن ناتمام و باطن بے ظاهر ناقص همانا قال اما منا امام
 ثانی مجرد الف ثانی علیہ الرحمۃ و الغفران کسیکه در وقت حیات جسمانی به
 محبت ایشان با محبت خالصانه مشرف شده و اخذ طریقہ مبارک نموده
 شد و مقام فنا و بقا که قدم اول در ولایت متعارف دانسته می شود و اصل
 در دیدن بشری لهم، لازم است که بر شغل باطنی خود با مدد اومت نمایند و هر
 قدر زیادہ بتوانند بایدهت تقرب و تشرف بزار پر انوار آن آفتاب معرفت
 قدس سرہ خود را مشرف گردانند و از فیوضات و برکات شان قدس سرہ
 استفاده نمایند و بر نقش قدم آن رهبر بزرگ روحانی اتباع سنت سینہ را
 محکم بگیرند کار این است و غیر این همسایچ - مزار پر انوار حضرت نور المشائخ
 قدس سرہ در کابل در موضع شریف قلعه جواد واقع است - آثار و فیوضات
 سرہند شریف امروز در قلعه جواد که خانقاه عالیہ مجددیہ است بوجہ تم محسوس
 می باشد اگر این سرزمین پاک خانقاه را که مرقد منور آن صاحب ولایت خاصہ
 محمدی صلی اللہ علیہ وسلم را در آغوش گرفته سرہند ثانی نام نہیم خلی مناسب

خواهد بود این سرزمین پاک در حقیقت یک منظر رحمت الہی جل سلطانہ بود
طالبین را حق باید از ہر گوشہ و کنار برای تقرب و تشرف باین مزار پُرانوا
آندہ از فیوضات روحانیت عالیہ آل ربہر معنوی اسلام مستفید گردن
و کسانیکہ در وقت حیات حضرت نورالمشاہد صاحب قدس سرہ
بہ صحبت ہدایت اثرشان مشرف نشدہ اند بزیرات پیرانوارشان اگر خوا
را با محبت صادقانہ و وضع عقیدتمندانہ مشرف گردانند منمثرات و نبلج
عالی خواهد بود ۵

دادیم تراز گنج مقصود نشان ؛ گر ما نرسیدیم تو شاید برسی

نسبت شریفہ ایشان در خاندان عالیہ شان حالاً ہم موجود است

الحمد لله شراً الحمد لله على ذلك وعلى جميع نعمائهم

وابقى الله هكذا التسمية الشريفة في اولادنا الى يوم القيمة

اللهم انشر هذا النسبة الشريفة في اولادنا وجميع

المسلمين الى يوم الدين بحرمته بنى لعربى القرشي عليه و

على اهل واصحابه من الصلوة افضلها ومن التسليمات

اكملها الى يوم الدين آمين

یا نبیہ حضرت مولینا نور المشائخ قدس سرہ العزیز شروع
 بہادری استقلال افغانستان در مزار قدوۃ الربانی حضرت
 روحانی قدس سرہ بحضور جم غفیر مجاہدین ولایت جنوبی پکیتاً
 (الرشعیان المعظمین ص ۲۳۷)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله الذي هدانا لهذا لو ان هدانا الله
 قد جاءت رسل ربنا بالحق واسل رسوله بالهدى و
 بين الحق ليظهره على الدين كله ولو كره الكافرون و
 شهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له ونشهد ان
 محمداً عبده ورسوله صلى الله تعالى عليه وعلى اله واصحابه
 سلم تسليماً كثيراً - قال الله تبارك وتعالى ولن يجعل
 الله الكافرين على المؤمنين سبيلاً ۝

برادران حقیقی و دینی حضرت خالق کون و مکان بندگان خاص
 دوراکہ مسلمانان اند امر اکید بجهاد می فرماید و نیز امر غلطت را و در مقابل

کفار و منافقین بہ مسلمانان ارشاد می فرماید و ہم ولایت عامہ و خاصہ
 کفار را بہ تمام معنی از مسلمین سلب نموده مسلمانان را حر و صاحب اختیار
 التامہ معرفی می نمایند۔ فقیر بشما برادران و خواهران دینی و وطنی و ملی خود
 بواسطہ کلمہ طیبہ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ کہ یک
 وجود باشیم بفریاد بلند اعلان می کنم کہ پادشاہ افغانستان علیحضرت
 سیف الملت والذین امان اللہ خاں عزم مصمم فرمودہ تابعون اللہ تعالیٰ
 و صدقۃ حبیب علیہ الصلوٰۃ والسلام آزادی التامہ افغانستان را بہ
 فداکاری کہ باشد ہم کاری ملت مسلمان و غیر افغانستان از انگلیس
 استعمار جو بدست آورد۔ اگرچہ مملکت ما نسلاً بعد نسل با ہمہ معافی مستقل
 آزاد بوده و هست و در آئندہ نیز آزاد خواهد بود

اما بعد از خارج شدن انگلیس کہ در محاربتہ میوند واقع شد بد
 سائیس گوناگون فرنگیان مکار بعضی شرائط را بر امر سابق تحمیل کرده بودند
 کہ منافی آزادی تامہ داخلی و خارجی افغانستان بود گرچہ بار بار در این
 بارہ ملت افغانستان می خواست کہ این رقیبت خیالی را از صفحہ تاریخ
 محو نمایند ولی باز ہم اولیاء امور ماضی تحت مکاتیب و وعدہ ہائے کاذبہ

فرنگیاں آمدہ ہمہ را گول می زدند، امروز چنانکہ گفتم پادشاہ افغانستان
 و ملت غیور مسلمان افغان و عسکر غیور ما بلکہ تمام طبقات ملت اعم از زن و مرد
 کمر ہمت را بستہ کہ تا آخرین ریختاندن قطرہ خون خود ہا شاہد رہنما را استقلال
 را بدست آرند۔

فقیر کہ داعی اسلام و افغانستان می باشم بشمایان عرض می کنم کہ
 البتہ دول اسلامی مغلوب و معدوم می گردند اما غیر مستقل و نیم مستقل و
 زیر حمایت کہ از روی حبل المتین شرع لایتنزل ہست تحت حمایت نمی گردند
 چون اساسات شرع محمدی علیہ الصلوٰۃ والسلام تحت الحامیہ بودن مسلمانان
 و حکومت اسلامی را بغیر اہل دین بطور قطع منع دانستہ و آن را منافی
 حریت اسلامی شمرده۔ لہذا مسلمانان افغانستان و حکومت موجودہ و سلطنت
 ما بیچ قسم رقیبت کہ دلو بہر نامے کہ باشد دیناً و ایماناً قبول نہ کردہ و نخواہد کرد
 مملکت افغانستان از وقتیکہ احمد شاہ ابدالی بنیاد سلطنت آن را
 تحت اساس متین قرآنی گذاشتہ تا باین زمان سعد اقران امانیہ خود را
 مملکت مسلمان دانستہ و شناختہ بنا بریں اسلام رقیبت ضد حریت
 یعنی استقلال است از این حیث فقیر بشما می گویم حقاً بالشرع از

ابتدائے تاسیس افغانستان حر و مستقل بودہ لہذا قبول استقلال خود را بخون
 جوانان و پیران و زنان و طفلان بیرون امتیاز نسلی و قومیت بر فرنگیان
 ظالم قبول خواہد نمود ما این قبائے ہای کہ بمقراض حرص و ظلم بر ما بیچارگان مشرق
 زمین بخیال پوچ خود در لندن و سایر بلدان نصرانیت بریدہ و ساختہ اند
 گاہے بردوش نہ انداختہ و خواہیم انداختہ۔

اے برادران اسلامی و افغانی امروز ما و شما از قرآن مجید حمایت می کنیم
 و از سنت حضرت محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم دفاع می نمایم و از خاک پاک
 خود افغانستان بسرو مال خود تسلط بیگانہ را رفع و قمع می کنیم۔ امروز بازمیلت
 افغان نعرہ کہ بر مرہٹہ بلند نمودہ بود دوبارہ بلند می نماید و تکبیر کہ ہشتاد سال
 قبل کہ بنیان انگلیس را در کابل متزلزل ساختہ بود دوبارہ بگوشش می
 رسانند و فتح می یوندند را بیاد انگلیس کہ ملت مسلمان افغانستان نمودہ بود می بند
 ما می خواہیم کہ قبائے حریت و آزادی را کہ اسلام برائے آبروئے حیات
 با شرف مسلمانان اعطا نمودہ در برکنیم۔ ما امروز دوبارہ افتخارات محمود غزنوی
 میر و لیس ہوتکی و ابدالی را بفضل اللہ حاصل می کنیم و قدسیان ما را رحمت
 می فرستند۔ ارواح طیبہ انبیائے عظام و روان اولیائے کرام ما را صلوة

و رحمت عظامی فرمایند امروز۔ روزیست کہ افغانستان دوبارہ خود را
 بہ تمام معنی خادم و مبلغ قرآن فی داند و بہ تمام معنی خود را متشبث با سوۃ
 حسنة اصحاب کرام علیہم الرضوان می داند۔

سبحان اللہ چه افتخار بزرگ است۔ اگر شہید شدیم جنت الفردوس
 جائے ما است و اگر زنده و مجاہد ماندیم باعث سعادت مندی دارین ما۔
 چنان سعادت کہ قدسیاں را بر آں غبطہ می آید۔

اے ملت مسلمان افغان امروز ملت و عسکر و پیر و جوان و شیخ
 و عالم و خان و دیہقان ہمہ متفق الکلمہ ہستیم و می گوئیم کہ استقلال خود را
 بقدر کردن نفس و مال و اولاد و عیال و احفاد بدست می آریم۔

اللہ اکبر اللہ اکبر لا الہ الا اللہ واللہ اکبر واللہ الحمد

فقیر شمارا بر رضائے خداوند دعوت می نمایم و شمارا بہ بشارت
 "وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ" طلب می کنم یقین نمایند کہ رحمت
 خداوند باشما است و فضل حضرت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 شامل حال تان است۔ امروز تکبیرات شما انگلیس بار ادر لندن
 گمزدہ آورده امروز تمام عالم اسلام بہ آواز ما و شما لبیک می گویند۔

امروز مردگان شمایان افتخار می کنند و بفرزند می تان می بالند و تفاخر می کنند۔ امروز روزے است که زن بدون ایتندان شوهر داخل معرکہ جہاد می گردد امروز روزیست که خواب شماعین عبادت است فقیر التجا می کنم کہ امروز تمام اقوام افغانستان نعرہ جہاد استقلال و امر واجب الاذغان امیر امان اللہ خان غازی را لبیک گویند۔ اقوام سلیمان خیل۔ بہ تعداد شش ہزار جوان شان داخل میدان جنگ شدہ اند۔ امروز در صفہائے شما کہ مجاہدہ ہارامی بنیم غزوہ مقدرہ بدر و یرموک بنظم جلوہ می کشد۔ امروز روزیست کہ ملت نجیب مسلمان افغانستان در دنیا بشریت بحیثیت یک انسان حر و آزاد اثبات وجود می نماید۔ انشاء اللہ فتح از ماست و مغلوبیت از جانب مقابل ما کہ فرنگیان اند۔ حامی ما خدا است و ناصر ما خدا است و حافظ ما خدا است۔ پس ما را چہ باک خواهد بود نہایت ما الحمد للہ صحیح است۔ اعلام کلمۃ اللہ العلیا آرزوئے ماست و آزادی وطن عزیز مقصد اصلی ما۔ برادران احمد زئی و طوطا خیل و منگل و حاجی و مہ موزی و خروٹ ہمہ با ما شما متفق اند۔

چنانچہ باسردار سپہ سالار غازی محمد نادر خاں کہ آمر تمام
 نوای عسکری و ملی جبهات جنوبی اندر ویرا در بزرگوارم حضرت صاحب
 کلان جناب شاہ آغا صاحب فازی مشغول جہاد میگرددند و حضرت
 الہی جل شانہ با آنہا و ما و شما و دیگر مجاہدین افغانستان کہ در دیگر
 جہات افغانستان شامل جہاد استقلال اند نصرت بخشند خدا یا کریم
 رحیم بطفیل حضرت محمد مصطفیٰ علیہ الصلوٰت العلی مایاں را توفیق
 ستقامت عطا فرما و اتفاق مارا دوام عنایت نما۔ و فتح نصیب
 مایاں گردان و از شر دشمنان اسلام و کید آناں مایاں را نگہدار۔

ربنا ولا تحملنا ما لا طاقة لنا به و اعف عنا

و اغفر لنا و ارحمنا انت مولانا

فانصرنا على القوم الكافرين ط

آمین

بیانیہ حضرت مولانا نور المشائخ قدس سرہ العزیز

در مجلس لویہ جرگہ ۱۶ عقرب ۱۳۲۰ بجواب

پروٹسٹ حکومت برطانیہ و روسیہ

اشترکیہ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مَحْمَدًا وَفَصَلِّ عَلٰی سَؤْلِہِ الْکَرِیْمِ

مانماندہ گان ملت افغانستان بہ موجب اختیارات کہ از مؤکلین
بہ مادادہ شدہ است و برائے لویہ جرگہ بہ کابل آمدہ ایم۔ بعد
از انیکہ بیانات عالی قدر جلالت مآب وزیر امور خارجہ را راجع بہ
گزارشات عالم و جریانات سیاسی افغانستان تا امروز استماع
و در آل غور و وقت نمودیم بیان می داریم کہ خط مستی کہ حکومت
اعلیٰ حضرت المتوکل علی اللہ تا کنون تعقیب نموده اند مطابق آرزوئے
ما بوده و کاملاً درست است۔

لذا ما نمایندگان لویہ جرگہ سیاست بیطرفی کا بنی را کہ تا حال
 ہر اشد شدہ در آئندہ ہم بطور قطعی و حکم باید حفظ شود تصدیق
 می نمائیم۔

افغانستان می خواهد در ساحہ صلح با دول معاہدہ مخصوصاً
 مسایگان خود زندگی نمی کند۔

اما ما نمایندگان بہ موجب اختیاراتی کہ از موکلین خود داریم
 این امر را بصورت قطع و حتم بیان می داریم کہ ملت افغانستان
 حاضر نیست بیچ خواہش و یا مطالبہ را کہ مستقیم و یا غیر مستقیم متضاد
 شرف و عنعنات و استقلال تام ما باشد از ہر طرفی کہ باشد مورد بحث
 یا قبول قرار دہیم یعنی بہ بیچ حکومت خارجی بہ بیچ صورت و بہانہ اجازہ
 و موقع نخواہد دادہ شد کہ تمام یا حصہ از مملکت افغانستان را اشغال
 نماید و یا کلام امتیازی در دور آن جنگ عمومی از ما خواہش نماید
 قطعاً لازم نمی دانیم کہ حکومت ما بایکے از دول خارجیہ داخل معاہدہ
 جدیدی شود کہ سیاست بیطرفی مملکت ما را اخلال نماید و ہم چنین
 بہ بیچ حکومت بہ بیچ صورت و بہانہ موقع و اجازہ دادہ نمی شود

و نخواهد شد کہ بہ کوچک ترین حقوقی کہ در معاہدات افغانستان
 و در حقوق بین المللی برائے یک مملکت مستقل کہ افغانستان ہم یکے
 از آں است و معین شدہ است تصرفات و مداخلہ نماید۔ علاوہ بر آں
 افغانستان حق داشتہ و حق دارد و حق خود را محفوظ خواهد داشت کہ
 باہر مملکت می خواهد روابط سیاسی خود را قائم دارد مانندگان
 ملت افغانستان بہ موجب اختیارات کہ از موکلین خود داریم بہ خط
 مشتی فوق فیصلہ قطعی و حتمی می نمایم۔ ملت افغانستان بیچ وقت
 زیر بار کستی از حکومت ہلے خارجہ نرفتہ و نخواہد رفت۔ ہمیشہ زندگی
 آزاد نموده و در آیندہ ہم آزاد و مستقل زندگانی خواهد کرد۔ ملت
 افغانستان بعون اللہ تعالیٰ متحداً حاضر ہستند کہ حقوق خود را با تمام
 قوائے مادی و معنوی تا آخرین قطرہ خون خود محافظت خواهد نمود و با شرف
 زیست و حیات خواهد کرد۔

ومن اللہ توفیق

بیانہ حضرت نورالمشائخ صاحب ^{قدس سرہ} العزیز

در سال ۱۹۳۶ء در یونیورسٹی اسلامیہ

(احمد آباد)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحمت اللعالمین علی الہ واصحابہ اجمعین

خیلی جگے مسرت و خوش بختی است کہ بزرگ ترین مرکز علمی

گجرات دہند، را از نزدیک مشاہدہ کردم این ادبکہ علمی از سالیان

در از برائے تنویر و حریت ذہنی مسلمانان این نیم قارہ خدیجی بہ سزائی

انجام دادہ بسا اشخاص نامیے این مملکت را در آغوش مشفقانہ خود

بر بہترین اسلوب علمی پرورش فرمودہ۔ چوں اساس این اکادمی

بر پایہ تمدن اسلامی استوار است می خواہم شمرہ از تمدن اسلامی

را چنانچہ قرآن پاک شرح می دہد بگوشش فرزندان معنوی این

ادب کردہ برسائتم میراث معنوی حضرت خاتمت صلی اللہ علیہ وسلم

قرآن پاک بوده کہ دین مبین اسلام از آن کتاب مقدس و جامع
نشست کرده این مذہب پاک و رقرورن ماضیہ بر جہاں سایہ
افگندہ و خط التیر تمدن را تعین کردہ است سپس از این
نیز بر دنیا نفوذ داشتہ و در تمدن آن تاثیرے بارزی می کند
تا خداوند جلالت عظمتہ نور خود را بر جہاں تمام نماید نفوذ اسلام
در گذشتہ و آیندہ کہ پر تو افگندہ بدیں جہت است کہ او دین
حق را پدید آورد و اساس تمدن را استوار ساخت کہ تنہا وسیلہ
خوش بخت ساختن جہان و جہانیاں است۔ دین و تمدن کہ آن
حضرتؐ بہ وحی الہی پدید آورد با ہم وابستہ است و فاصلہ میان
شان نیست اگرچہ تمدن و تہذیب اسلامی مانند تمدن ارد پاکہ
در عصر حاضر بر اساس علم مادیت استوار شدہ نبود و تمدن
اسلام بر تفکر مستقل و منطق ماورای طبیعت تکیہ دار و با وجود
این ربط محکم بین مقررات اسلامی و اساس تمدن اسلام برقرار
است۔ زیرا اسلام افکار و احساسات را۔ با قواعد علم و عقل
ارتباط می دهد و مسلمانان حاضر اگر می خواہند ایمان شان محکم و

استوار شود باید این ربط را بشناسند و از چگونگی آن آگاہ شوند۔ زیرا تمدن اسلامی ازین لحاظ از تمدن مغرب کہ اکنون بر جہانیاں حکم فرماست امتیاز تامہ دارد زندگانی و مظاہر آن را با وضع دیگر شرح می دهد اختلافات کہ میان تمدن اسلام و تمدن غرب وجود دارد۔ اختلاف اساسی است۔ این قدر گفتہ می توانم کہ اساس تمدن غرب بر اساس اقتصادی استوار است بہ عقیدہ من تمدن کہ بر اساس اقتصادی قائم گردیدہ باشد و قوانین اخلاقی را بہ اصول اقتصادی و مادی تفسیر می کند و برائے عقیدہ زندگانی عمومی اہمیت را قائل نیست۔ این تمدن نمی تواند راہ سعادت را کہ مطلوب جہانیاں است ہموار سازد بلکہ مایہ رنج و محنت جامعہ انسانی می شود۔ چنانچہ نمونہ ہائے آنہا را در زندگانی ہائے امروزہ اروپائے می بینیم حتی بعض مسلمان ہائے ناعاقبت اندیش ہم برخی بر پیروی از تمدن غربیان و بعضی از پشتبانے از اساس اقتصادی کمیونیٹزم بدیں مرض صعب العلاج گرفتار اند و تا ہنگام کہ نفوذ آن برقرار است۔ جلوگیری از حرب و استقرار کامل صلح عمومی عالم بی ثمر است چنانچہ می بینم و

مشاہدہ ما است کہ روح اخوت اسلامی از بین رفتہ و نیروی اخلاقی مسلمانان بہ نیروی حیوانی مبدل می شود۔ زیرا تمدن مادی و اقتصادی بر اساس منفعت استوار است۔ فضائل عادی انسان و مبادی اخلاقی این مخلوق با کرامت مانند بخشش و محبت و برادری رفتہ رفتہ نابود می گردد۔ حوادث کہ در دنیای کنونی ظہور می رسد مصداق این مقولہ حجت الاسلام (حضرت امام غزالیؒ) است کہ فرمودہ در رقابت و مبارزہ اولیٰ نتیجہ نظام اقتصادی است و بہ ہمیں جہتہ یکے از مظاہر تمدن غربیان و کمیونزم بشمار می رود۔ زیرا مبارزہ آنہا در راہ احراز مال طبعی است۔ چگونہ و چساں و چہ طور می تواند امنیت عامہ را کہ دارای ارتقای حیات اجتماعی و فردی باشد برائے انسان بیچارہ آمادہ ساخت غربیوں خیال دارند کہ استقرار صلح در عالم فکری است۔ باطل و خیالی است لاطائل از تصور گاہے بخود صورت تصدیق را گرفتہ نمی تواند ازین جا است کہ اساس تمدن اسلامی بہ اساس ہر دو تمدن فوق متناقض است۔ زیرا تمدن اسلام بہ اساس معنویت

استوار گردیده ابن آدم را دعوت می کند که رابطه خود را با وجود ادراک کند و مقام خود را در مرکز هستی به شناسد۔ وقتی این ادراک بحری اذعان رسید انسان به تهذیب روح و تطهیر قلب بیشتر متوجه می شود و روح و عقل خود را با مبادی اخلاق مانند برادری، پرهیزگاری، بزرگواری، محبت و قناعت استواری سازد و زندگانی اقتصادی خود را مطابق آن مرتب می نماید۔ این ترتیب و تنظیم و نسق و پیش رفت از کیفیات معنوی بطرف مسائل اقتصادی اساس تمدن اسلام است "فافتراقاً" بدون شک این تمدن عالی سزاوار مقام انسان و مایه سعادت جهانیان است و امنیت عالم وابسته به پیش برد دین مقدس محمدی است۔ زیرا اساس دین الهی ثابت می کند که مسلمانان در حضور عدالت خداوندی برابر اند و هیچ کس جز بوسیله تقوی بردیگرے امتیاز نداشته و ندارد چنانچه کتاب مقدس آسمانی قرآن عظیم از آن خبر دارد (إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ) اطاعت امر در معصیت از امر خداوندی دین اسلام آن را جائز نمی پندارد

رئیس المحدثین حضرت ابو اسماعیل بخاری خطبہ حضرت خلیفہ
رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ابو بکر صدیقؓ را نقل فرمایند
در آن وقت آن خلیفہ بر حق مسلمین و آن مبلغ کتاب مبین و آن
محصل برگزیدہ ادب کدرہ حضرت سید المرسلین و خاتم النبیین ص
چنین فرمودہ تا وقتیکہ خدا و رسول ص اور اطاعت می کنم مرا
اطاعت کنید و اگر خدا و رسول ص اورا معصیت کردم اطاعت
من بر شما واجب نیست۔ قوی شما بہ نزد من ضعیف است و ضعیف
شما بہ نزد من توانا است (بے آنچہ خوبان ہمہ دارند تو تنہا
داری) مسلمین سلف بوسیله آزادی فکری و استقلال معنوی
کہ در آن زمان وجود داشت خود را از ارتجاع حفظ کردند و نگذاشتن
کہ مستبدین و غاصبین از حریت بشری و آزادی را کہ قرآن عظیم
برائے یک نفر مسلم و مسلمہ عطا نمود از ان بکاہند۔ مسلمانان
حقیقی آن زمان نیروی خود را از دست نداده بہر وسیلہ کہ بود
در پیش رفت تبلیغ قرآن و تائین عدالت اجتماعی و فردی براساس
تمدن اسلامی کوشیدند۔ چنانچہ در مدت چند صد سال اکثر ممالک

شرق وسطی و افریقہ و بعضی حصص غرب را بہ آواز کلمہ طیبہ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ روشن گرد آید و عدالت
 اجتماعی و حریت فردی بوجود آورد و بدنیہا ثابت گردانید کہ
 پیروی از دین الہی یگانہ وسیلہ است برائے حفظ کرامت انسانی
 و ہمہ دانستند کہ وجود رحمت اللعالمین یگانہ رحمتی است کہ سعادت
 عموم بشر بدون کدام تفرقہ نژادی موقوف بہ متابعت اوست۔ ہماں
 بود کہ تمدن اسلامی در دنیا کے آدمیت یک جہاں امنیت را بوجود
 آورد و بشر را بطرف سعادت کسب حسنت رہنمائی فرمود۔
 ناگفتہ نماند کہ سلف ما کہ فرزندان حقیقی اسلام بودند سجایای
 داشتند کہ باعث افتخار از خود و بیگانگان بود۔ آنها ایمان
 راسخ و عقیدہ خلل نا پذیر بر قرآن و ذات مقدس حضرت
 محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم داشتند۔ چنانچہ در مقابل
 او امر الہی و پیروی از تمدن محمدیؐ ہیچک از مسائل مادی مانع
 پیش رفت ہلے آنها نمی شد۔ آنها از حُب جاہ و حفظ شخصیات
 فاسدہ بہ تمام معنی بری بودند۔ امروز کہ ہزار و چند سال

از زمان نہضت اسلام سپری گردیدہ آواز کلمہ توحید و شعاع تمدن معنوی اسلام در ہر گوشہ و کنار عالم معلوم می شود و در مقابل نظر جلوہ می کند۔ من گفتہ می توانم بیچ کتابی بہ اندازہ قرآن پاک انسان را بہ نیکی و فضیلت ترغیب نہ کردہ است و بیچ قانون علمی بہ اندازہ قرآن عظیم روح انسانی را در مرہل کمال بالا نہ بردہ و بیچ اساس بہ اندازہ اساس متین قرآنی از پارہ نیکی و برادری و رحمت و محبت و اتفاق و صدقہ و احساس و وفا و امانت و عدالت و تواضع و سیاست و تدبیر و امر بہ معروف و نہی از منکر مانند آن واضع و اقناع کنندہ و معجزہ آسمان نراندہ۔ و بیچ و ستوری مانند کلام الہی از ناتوانی و خود پرستی و دگتاتوری و اصراف و افتراہ و ظلم و خیانت چنین روشن و اعجاز آمیز منع نہ کردہ۔ بلہ ام الکتاب چنین باید و آن را چون ذات مقدس حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم مبلغی شاید من افسوس می کنم کہ مسلمین امروزہ بایک جہاں شہوت پرستی و بایک عالم عیاشی زندگانی مادی خود را می خواہند و تقایہ نمایند

و آں امانت الہی را کہ بہ نگہداشت آں مامور بودند بعضی عقیدتاً و اکثری عملاً خواہ در حیات فردی باشد و خواہ در زندگانی اجتماعی از دست بدہندگان بستیے حسرت و ندامت است بداہتاً می دانیم تا مسلمین خود را از تاریکھے حیات تمدن مادیت نجات نہ دہند و از تحت این ابرھے سیاہ کہ مانع از دیدن آفتاب ہدایت اسلام گردیدہ خلاصی نیابند نمی توانند از حریت شخصی و حریت اجتماعی و حریت سیاسی و حریت اخلاقی بہرہ بردست آرند۔ خدا کند این جامعہ اسلامی کہ برائے پیش رفت اساس تمدن معنوی بوجود آمدہ تربیت یافتگان این دانشکدہ را بہ قسمی تربیہ نمایند کہ بتوانند تائین عدالت اجتماعی را بر اساس تمدن اسلامی برائے برادران و خواہران اسلامی خود در دنیائے امروزی بمعرض وجود و ظہور آرند۔ البتہ فرض نخستین آنها است کہ خود را بہ تمام معنی یک ممثل کامل از تمدن معنوی ساختہ در جہانے کہ برائے پیش رفت این تمدن عالی آمادہ است مصدر خدمت نیکی بہ مثل سلف صالحین خود گردند۔ امید است جوانان امروز

کہ پیران فردا اندر یک مجسمہ اخلاق و یک نمونہ تمدن اسلامی
 ویک پیکر پاکیزہ انسانیت گردیدہ امنیت اخلاق را در جامعہ
 اسلامی قائم نمایند۔

در خاتمہ از بارگاہِ الہی تمتا می کنم تا مسلمین ہدایت
 کاملہ عنایت فرماید۔

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ

خطابہ حضرت نور المشائخ صاحب زہد و جہلم

وفات حضرت شمس المشائخ صاحب ^{علیہ} اللہ رحمتہ

(در دھوراجی کاٹھیاوار)

۳ ذوالحجۃ الحرام ۱۳۴۳ ق

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيد المرسلين وعلى

آله واصحابه اجمعين ط قال الله تبارك تعافى كتاب لمجيد

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ

رَبَّنَا افْرغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوْفِقًا مُسْلِمِينَ

حضرات گرامی و فرزند ان حبیبی حضرات مجددی!

دریں حدیقہ نہ سرو ماند و نہ آب رواں

و دیغ و درد کہ پا کاں در آستان رفتند

وفات حسرت آیات حضرت قدوة السالکین عمدة الواصلین ولی اللہ الصمد

حضرت خواجہ فضل محمد صاحب قدر الباریخ شمس المشائخ نہ از آن مصیبت ہائے

است که زبان قلم یا قلم زبان بتواند به شرح آن پردازد حضرت شمس المشائخ
 که جانشین سجاده حضرت قطب الربانی مولینا شاه عبدالباقی قدس سره بودند
 وجود و جودشان آینه بود از آیات الهی جلّت عظمت در سلوک عالیہ
 نقشبندیہ مجردیہ شان خاصی داشتند و هزاران مسلمانان را به معرفت
 الهی دلالت فرموده و صدیاقلوب را به نور معرفت و کیفیات جذبہ سلوک
 آشنا فرموده بودند نور هدایت شان بر مخلصین مانند صبح صادق می تابان
 و انوار نسبت باطنی شان جهانی را منور ساخت - در علم ظاهر گفته
 می توانم که علامه وقت خود بودند و ملکہ عالی شان و تفکر بزرگانها
 خیلی به پایہ بلند بود سجایای اخلاقی آن عارف بر اسوۂ حسنہ محمدی
 علی صاحبها الصلوٰۃ و السلام متکی بود - فصاحت و بلاغت شان در شعر و نظم
 گوی سبقت از همه گان ر بوده عقل سلیم و جودت طبیعت شان
 خیلی با به پایہ بلند استقرار داشت در جہاد استقلال افغانستان
 عزم متین آنها و تدبیر عالی شان به فتح کامل مجاہدین در حصّہ جنوبی منتهی
 گردید کہ به ہمہ ملت مسلمان افغانستان معلوم و هویدا است - چنانچہ
 لقب شمس المشائخ بان شان المرعالی از طرف اعلیٰ حضرت امان اللہ غازی

فرمان پادشاهی

۱۳۹۹

۱۳۹۹ ع

فصلیت پیمان خانی آلمان لر عالی نشان حضرت شمس الشایخ صاحب حضرت نور المشایخ صاحب
 نور چون جنابان تان را از راد سر ادا ان بزرگ محاربه استقلال افغانستان عزیز میدانند این سر بازی و جان نشانی که خضرت کرم شاد را
 عمل استقلال فرموده اید حضور ما شایان را به اعطای نشان ای زیشان لر عالی و اتساب فوق اند که تقدیر و تجسید میسایم دیم را که خالصه الفو
 که از مصلحت ای قدیم دولت بوده و مشتعل چهار و یکم صد جریب و بعضی بی باغ با غایت انگوری آن که مربوط حکومت محلی کوهر
 است بطور کیشتر و مکانات متطور فرمودیم چنانچه پیران جدا گانه بنام تقاضای مالیه ابر فرمودیم تا اهلک و خالصه الفو و بانات ابر
 بجزارت فضایل ما بان شایم ما سید خدرات قابل قدر شایان بر ادر حصول استقلال افغانستان خرد دولت مسلمان تحویب
 بی گناه فراموش نموده از خدای توانا شاکت و بی استقلال افغانستان در تحت لوا اسلام طایم و پیرای حضرت شاک ز مجاهدین بزرگ را آزاد
 وطن میسایدیم هنائی تان را برای مهت نجیب نشان از تا در تورا در شاک ای ارتقای معنوی و مادی وطن عزیز خردان

وطن خرد استنا بنامیم

فرمان امیران الشفا فازی بنام حضرت شاه آفا شمس الشایخ حضرت شیر آفا نور المشایخ
 صاحب تجلیل فضیلت بگذرید آتیه که در حصول استقلال افغانستان فرموده اند

برائے شان اعطاء شد فقیر بہ آواز بلند و قلب مجروح و سینہ بریاں
 و چشم گریاں می گویم کہ حقیقتاً وفاتِ حضرت ولایت امرتبت شمس
 المشائخ صاحب قدس سرہ بردل ہائے دو دمان مجردی و مخلصین
 نقشبندی در افغانستان و ہندوستان اثرات ناگواری دارد کردہ
 و اشک و آہ را از دیدہ و دل جاری ساخت۔

حقیقتاً وفاتِ شان را امر عادی و سرسری نباید پنداشت
 ہر گاہ چنین شخصیت عرفانی از میان عالم اسلام می روند نہ تنها
 داغ محفل می شود۔ بلکہ دل غم دیدہ و دل ہمہ گردیدہ و قلوب
 مومنین و اخلاص کیشان را بہ فریاد می آورد و زمین و زمان را
 داغدار می سازد۔ وفاتِ محمود بزرگوار نہ تنها جہاں تکوین را دلیل
 کلفت است بلکہ جہاں النفس و آفاق و امر را نیز متاثر گردانیدہ
 گرچہ ترک حیات دنیوی برای این طور بزرگواران کمال راحت
 و وصال است۔ چنانچہ ذکر شدہ الموت جبرئیل وصل الحبیب
 الی الحبیب۔ وہم عارفی دیگری می فرماید۔

چہ آب است یارب دم تیغ او کہ چون برہرم بگذر و پیل کند

اما وائی بر این غریب الوطن کہ از صحبت آن ولی ذوالمنن
 دور ماندم - بہر حال بہ مصداق نص قرآنی کُلُّ نَفْسٍ ذَا لِقَاءِ الْمَوْتِ
 ہمہ کس و ہمہ چیز باید شربت مرگ را بچشند - بنا بر آن بہ حقیقت
 مقتضای بشریت در برابر مقدرات الہی جل شانہ سر تسلیم و تعظیم
 خم می کنم و بہ روح پاک آن بزرگوار عالی دعائے مغفرت اتحاف
 می نمایم و سعادت سرمدی را برائے حضرت مغفور مولانا شمس المشائخ
 قدس سرہ طالبم از غم شریکی حضرات مشائخ کرام و علمائے عظام
 و لبیران محترم و مخلصین صمیمی مہین خلی اظہار شکران و امتنان می کنم
 ارحم الراحمین ہمہ شمایاں را سعادت نصیب فرماید و ملت ہند را
 بہ آزادی کامل برساند و این مسافر را صبر عطا فرماید -

وما ذالك على الله بعزیزہ

بیانیه حضرت مولانا نورالمشائخ قدس سرہ

در سال دوم تاسیس مدرسہ نور المدارس

در غزنی ۱۳۶۱ ق ہ۔

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله رب العالمين الرحمن الرحيم مالك يوم الدين

اياك نعبد و اياك نستعين اهدنا الصراط المستقيم والصلوات

والسلام على خاتم النبيين وسيد المرسلين وعلى اله وصحبه

ناشر دين القويم

اين داعی اسلام و خادم علم خداوند علیم را بزبان قاصر شکر

گذارم کہ سال دوم تعلیمی مدرسہ مبارکہ نور المدارس را آغاز می کنم

سامعین عزیز مقصد یگانہ از بنامی این دانشکدہ ترقی و تعالی علوم اسلامی

است مسلمین کہ دریں ادبکہ دینی تعلیم می نمایند آشنا ساختن

آنهاست بروج قرآن و بہ حقائق اسلام البتہ در ترتیب نمودن

نصاب تعلیمی مدرسہ این مقصد عظمیٰ حتی المقدور مدنظر گرفتہ شدہ
 زیرا دنیائے بشریت ہر روز تحول گوناگون می نماید و در ہر رشتہ
 حیاتی ترقیات و ایجادات بہ عمل می آید البتہ این پیش رفت و این
 ارتقار و این جہد در بلند بردن کیفیات حیاتہ سزاوار مقام حضرت
 انسان است زیرا دنیا وقتی کہ از جذبہ معنوی و از ضروریات مادی
 بہرہ کافی بدست آورد امنیت عمومی بوجود می آید و وقتی کہ امنیت
 عامہ حاکمیت خود را گرفت رفاهیت در جہاں بشر بظہور آمد آن
 وقت ہرج و مرج و تصادم ہائے نژادی و عقیدتی خفت پیدا کردہ
 یک عالم صلح و یک دنیائی مودت عرض وجود می نماید البتہ حصول این
 گوہر گراں بہادر تمام شقوق حیاتہ منوط بہ نشر علم و ارتقای مقام
 برگزیدہ علم است چون دین مبین اسلام ہدف اصلی آن بہ سہ اصل
 وابستہ است کہ عبارت از توجہ بہ توحید حق جل شانہ و ترقی و نشر علم
 و تثبیت صلح تمام در عالم ازین حیث پُر ظاہر است کہ رول ہم در ترقی
 بشر و امنیت عالم دین حنیف اسلامی بازی می کنند و البتہ یگانہ
 حائمی و موید اصول سہ گانہ فوق قرآن عظیم الشان است چون چنین

است فرض نختیں برائے مسلمان خدمت نمودن در نشر علوم اسلامیہ۔
 است و تربیہ نمودن ابنائے مسلم است بر اساس کلتور و دستور
 دین اسلام لہذا در تاسیس این دارالعلوم عالیہ مطمح نظر ماہمیں
 مقصد اسنی است تا علماء اسلامی کہ از این مدرسہ فارغ می شوند
 در تمام شقوق حیاتیہ مثل تمدن اسلامی باشند۔ اگر ماہمیں آندوئے
 خود کامیاب شدیم البتہ وسیلہ بزرگ برائے نجات دارین بدست
 آورده خواهیم بود۔ ماہنوز بسیار قدم ہائے ابتدائے را برمی داریم
 اما چوں برداشتن قدم ہائے ما بطرف یک حیات بسیار محمود
 می باشد۔ البتہ مایہ افتخار است۔ سلف مسلمین از ہمیں کلتور
 اسلامی بہرہ داشتند کہ مقام رہنمائی را در عالم بشریت احراز کردند
 و دنیا شرق و غرب در رشتہ ہائے معنوی و مادی از آثار عملی و
 علمی آنہا بہرہ نیک حاصل کرد۔ چنانچہ ملین و غیر ملین بدآن
 اعتراف دارند۔

ایں داعی اسلام با کمال نیاز و عجز از بارگاہ ارحم الراحمین
 بحرمت و رحمت للعالمین۔ نیاز می کنم تا ایں دانشکدہ دینی

نور المدارس فاروقی را در مملکت محبوب ما افغانستان مرکز
 نشر کلتور و تمدن دین حنیف اسلامی بگرداند و محصلین این
 مدرسہ را مثلین حقیقی قرآن در حیات فردی و اجتماعی برائے
 افغانستان عزیز بگرداند۔

باکریماں کارہا دشوار نیست

تابندہ باد قرآن و مترقی باد نور المدارس

نمونه از ارشادات عرفانی حضرت مولانا نورالمشائخ قدس سره العزیز

ارشاد اول

س. توحید وجود و آرای چه کیفیت است. - ۶
 ج. ۱. توحید وجود یک حال و معرفت ابتدائی است و اکثری اقسام
 توحید در مرتبه علم الیقین ظاهری شود یعنی سالک تا این وقت
 از مقام عین الیقین و حق الیقین حظی نیافته و مشهود اد از تکوین
 بالاندر رفته بلکه در میان ممکن و واجب فرق نمی تواند کرد این یک
 نوع توحید در عین الیقین هم ظاهری گردد. اما معرفت توحید
 شهودی آنست که شهود عارف بذات تعالی تعلق گرفته باشد
 و عالم از شهود او برآمده باشد. و این مرتبه عین الیقین است
 و حق الیقین از این دو مرتبه عالی تر است و حق الیقین آنست که
 عارف بعد از عین الیقین بنسبت انعکاس مراتب و جوهر کیفیات

واجب و ممکن را مشاهده کرده می تواند

س :- علم الیقین و عین الیقین نقیض یکدیگر اند چه علم الیقین مشهود ممکنات است و عین الیقین مشهود مراتب و خوب پس اجتماع این هر دو معرفت چگونه باشد ؟

ج :- سالک دارائے لطائف عشره است و در این مقام حق الیقین و علم الیقین و عین الیقین جمع می شوند - بے روح در عین الیقین است و نفس در علم الیقین لذا اجتماع از استحاله بر آمد - بے - شعر

بهارِ عالمِ حُسنش دل و جان تازه می دارد

برنگِ اصحابِ صورت را به بوارِ بابِ معنی را

تم کلامه الشریف -

ارشاد دوم

س :- اسم و صفت اول تعالیٰ دارائے چند مرتبه است ؟

ج :- اول مرتبه ظلال است ، دوم مرتبه صفات و سوم مراتب

شیونات و چهارم مراتب اعتبارات و وصول بظلال تعلق

بولایت صُغرا دارد و وصول به صفات متعلق بولایت کُبری است
 که ولایت انبیاء عظام علیہم السلام است و وصول به شیونات
 ذاتیہ مربوط بولایت ملار اعلیٰ است و وصول بمراتب ذات او
 تعلق منوط بکمالات نبوت است و فرق در میان صفات و شیونات
 و اعتبارات آنست که صفات وجود خارجی زاید دارند و شیونات
 و اعتبارات آنست از ذات الہی منتزِع است و وجود خارجی
 ندارند لذا مرتبہ شیون از مرتبہ صفات بلندتر است و اعتبارات
 نیز از حضرت ذات منتزِع است و فرق میان شیونات و اعتبارات
 مربوط با دراک عارف است اگر عارف مشاہدہ کند کہ انتزِع
 یا قدرت یا صفت دیگر از صفات ثمانیہ از ذات او تعالیٰ منتزِع
 گردیدہ این قسم مشہود را شیونات می نامند و اگر عارف بداند کہ
 یک صفت از صفات از او سبجانہ منتزِع گردیدہ و تعیین آن صفت
 در درک نمی آید این قسم کیفیت و وارد را اعتبارات می نامند
 اما مرتبہ اعتبارات فوق مرتبہ شیونات است زیرا ہر اندازہ کہ
 عارف بذات او تعالیٰ نزدیک شدہ می رود ادراک بہ سبب

بے کیفی آن مرتبہ مقدر کم شدہ فی رور والبتہ کہ ذات بحت او
تعالے از این مراتب عالی تر است و برتر است بے ہر سخن جائے
وہر نکتہ مقامے دارد۔ فافترقا۔

والسلام علی من اتبع الهدی

بیانہ حضرت نور المشائخ قدس سرہ العزیز

در یونیورسٹی لاہور

۱۶ جنوری ۱۳۴۱ قہ
۱۹۲۹ ع

فقیر بگانہ آرزوئے کہ دارم سعادت برادران مسلمین می باشد
امروز مسئلہ اتحاد عالم اسلام یک امر فہم بودہ۔ اگر این اتحاد
جغرافیائی کہ اکثر ممالک اسلامی را بعد از جنگ دومی عالم بتیر
شدہ در مسائل حیات اجتماعی اسلام چہ از نقطہ نگاہ کیفیات

دینی و اخلاقی و چہ از حیث مسائل اقتصادی صورت حقیقی اتحاد را بخود
 بگیرد و پیش رفت ہائے معنوی و مادی مشترکاً تعقیب شود من گفتم
 می توانم کہ گاہے عالم اسلام را ادبار اخلاقی و انحطاط اقتصادی پیش
 نخواہد شد و بیچ گاہ تسلط استعماریوں، و یا کمیونزم بر عالم اسلام
 در اصولات عقائد و مسائل تدبیر منزل سیاست مدینہ واقع
 نخواہد گشت و عالم اسلام مثل یک تودہ حرکہ مقتضائے دین حنیف
 اسلام است تا میں حیات خود بار نخواہند نمود۔ امروز مسئلہ
 فلسطین و کشمیر و الجزائر از مسائل ہمہ عالم اسلام است من یقین
 دارم کہ فلسطین و کشمیر و الجزائر یکے بعد دیگرے آزاد شدنے
 است۔ اما دفاع از حقوق حقہ برادران مظلوم کشمیر و فلسطین
 و الجزائر بعقیدہ من فرض نخستین تمام عالم اسلام است و دول
 اسلامی باید سیاسیات متحدہ چہ در مجلس امن و چہ در نشرات
 عالمی خود مطالبہ آزادی آنہارا از تسلط استعماریوں نمایند و نیز
 حریت مذہبی آل مسلمانان کہ در ممالک عربی و ممالک کیونستی
 و ہند حیات بسرمی برانداز مسائل عمدہ عالم اسلام است

تادریں بارہ اقدام لازمہ از طرف ممالک اسلامی و مراکز دینی اسلام
 بعمل آید زیر احریت دینی آن برادران مسلم و خواہران مسلمہ یک
 امر ایمانی و وجدانی ہمہ مسلمانان است۔ بیگانہ مطلق نظر من اتحاد عالم
 است اما اتحادی کہ از وسائیس شخصی و نژادی مُبرا باشد اسلام
 در تمام شقوق حیاتیہ اساسات و قوانین مستقل را در آراست
 و گاہے بہ پایے ہائے بیگانہ را راہ ہائے اعتلا و ارتقا اور شقوق
 حیات معنوی و مادی نمی پماید اسلام اساسش بر استقلال فکری و
 سیاسی و اقتصادی و اخلاقی پائیدار است۔

بہار عالم حسنش دل و جان نازہ می دارد

برنگ اصحاب صورت را بہ بوار بابِ معنی را

وَلِلَّامْرِ عَلِيكُمْ

پایندہ باد اتحاد عالم اسلام

بیانیه جناب حضرت در روز سوم فاتحہ اعلیٰ حضرت محمد نادر شاہ وتاج پوشی اعلیٰ حضرت محمد ظاہر شاہ در سلام خانہ

(تاریخ بیانیه جمعہ ۱۸ عقرب ۱۳۱۲ مطابق ۲۱ رجب المرجب ۱۳۵۲ھ)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاتِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الْمَصْطَفَى وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَتَمَّ

التَّقَى وَالنَّقَى - صَبَتْ عَلَى مَصَائِبٍ لَوَانَهَا - صَبَتْ عَلَى أَيَّامِ صِرْنِ لِيَالِيَا -

بر ما ملت افغانستان مصیبت بزرگ آمد کہ اگر این مصیبت بروز

میرسید آنرا بہ شب تار مبدل میگردانید۔ برادران عزیزم و فرزندان معنوی

اعلیٰ حضرت غازی محمد نادر شاہ شہید امروز حسب مقدر آت ما و شما بیک

مصیبت بزرگ مواجه شدیم کہ نظیر آن در دنیا کمتر ظہور میکند۔ پادشاهی

را از دست دادیم کہ وطن دوست و ملت پرورد خادم قوم و بایہ ناز

افغانیان بود البتہ افغانستان کم طالع بود کہ بہ چنین مصیبت مصائب

محمد نادر شاہ بندہ مطیع الہی بود و امت عقیدتمند محمدی (ص) و دوستدار

خلفاراشدین و اولیاء عظام بود محمد نادر شاہ عسکر نواز و خیر اندیش و

مدیر و نیک کردار بود۔ محمد نادر پادشاهی بود که در اخلاق شخصی خود بطریق حسنہ اسلام متشبث بود و بجز عشق برای اعتلای وطن دگر آرزوی بدل نمی پروراند۔ محمد نادر چنان عسکری فداکار و منصبدار باتدبیر و شجاع افغانستان بود که چندین بار وجود خود را بقربانگاہ فرویت برای حفظ افتخار و شرافت این ملت نجیب و مسلمان افغانستان نثار کرد۔

محمد نادر چنان یک مجاهد فهمیده و مدیر بود که کارنامه های او در موقع جهاد استقلال افغانستان بحیث منصبدار بزرگ جبهہ جنوبی باعث افتخار و وطن است۔ من در موقع جهاد با وی یکجا داخل معرکہ غزاور بودم۔ از صبح تا شام مانند یک فرد عسکر، سنگر به سنگر و محاذ به محاذ میگذشت و ہدایت میداد و رفع احتیاجات را میکرد و ہم بعبادات مفروضہ صلوات بجماعات شرکت اومی نمود محمد نادر شاہ در ایام انقلاب داخلی افغانستان بجان ناتوان بدون سروسامان انواع مصائب را در طول نہ ماہ کشید تا ملت و خاک افغانستان از بلیات مکرہ شنی کہ سرمایہ مادی و معنوی این

ملت نجیب را تہدید میکرد بارادہ خداوندی جل و شانہ و
 فراکاری ملت نجیب افغانستان نجات داد۔ در ایام سلطنت
 در پیش رفت تمام ضروریات افغانستان و ہمہ شقوق سعی و
 مجاہدہ کرد۔ من بروز دفن این پادشاہ مسلمان و خادم ملت افغانستان
 گفتم کہ ماشاہی را فاقد شدیم کہ در مدت چہار سال سلطنت خود
 بفکر صفوت روحی ما و مرفہ الحالی عموم ملت و ارتقاہ اخلاقی و دینی
 و مدنی و سیاسی ما کوشید فضل خداوند بہ او مکافات داد کہ بعصمت
 شہادت نائل گردید۔

عاش حمیداً و مات سعیداً۔ خوشحال بحال محمد نادر شاہ و
 بدحال قاتل فاجرش۔ امروز ملت نجیب افغانستان تسلی خود را
 بہ ہمیں مطلب برگزیدہ می نمایند کہ خلف اکبرش اعلیٰ حضرت محمد ظاہر شاہ
 دست بیعت دادہ ایم و از بارگاہ خداوندی نیاز میکنم کہ این پادشاہ
 مسلمان و جوان مادر حفظ دین متین اسلام و شریعت غرابی محمدی
 علیہ الصلوٰۃ والسلام حمایت استقلال افغانستان و ارتقاہ معنوی ما و
 ملت افغان خدمت و ہمت سازی نمایند۔ آمین ! یارب العالمین !!

جای بستی مسرت است که اعمام محترم اعلحضرت محمد ظاہر شاہ
 بکمال صمیمیت دست بیعت بشاہ جوان وادہ بخدمت وطن جدیت
 و مجاہدت می نمایند و ملت افغانستان تماناً بدون بتعیض از جمیع اقطار
 افغانستان پیر و جوان بانتهای خروش و محبت بحضور اعلحضرت
 محمد ظاہر شاہ حاضر شدہ ابراز خلوص و عقد بیعت را می نمایند۔
 اشخاص محدودی کہ در صد و از ہم گسیختان دن رشتہ وحدت و امنیت
 افغانستان عزیز بودند و میخواستند کہ این وطن حقیقی اسلام و مسلمین
 و این باغیچہ خلفای راشدین و این حدیقہ امام اعظم و سواد اعظم
 دیانت را تباہ کنند۔ بفضل خداوند بمقصد خود کامیاب نشدند و نخواہند
 شد۔ ہر چند کہ واقعہ شہادت امیر شہید محمد نادر شاہ واقعہ ہائلہ و جگر
 خراش بود اما امروز بظاہر اخلاص و محبت و وحدت و صمیمیتیکہ در ہر گوشہ
 و کنار مملکت از ملت غیور و باشہامت افغانستان مشہور گشت سبب
 طمانیت قلب بودہ و منظر دیانت پروری و عقل سلیم و اتحاد متین ملت
 مسلمان افغانستان است۔ دنیا بدانند کہ ملت افغانستان محمد نادر شاہ را
 خادم و فداکار حقیقی اسلام و افغانستان میدانست و بصمیمیت التامہ

بعد از شهادتش فرزند ارشد او را آولو الامر می خود قبول کرده و بلقب
 المتوکل علی اللہ اورا امتیاز داده اند۔ البتہ این محبت و اخوت اسلامی
 و دینی را کہ امروز خوشبختانہ ملت افغانستان نشان میدهند۔ بیچ
 قوہ مقتدر عالم بفضل خداوند جل شانہ از ہم نمی تواند بگسلاند۔ مامت
 افغان پیرو قرآن مجید و حامی اسلام و خواہان ترقی اساسی ملت خود و
 وطن خود میباشیم و ہمیشہ ملت افغانستان منظر مجد و شرف افغانستان
 بوده و ہستند۔ مامت افغانستان شاہ دوست و وطن پرور، معارف
 خواہ، عدالت پسند و آزادی خواہ بوده و ہستیم۔ مامت افغانستان
 بیک صدا با آواز بلند میگویم حفظ دین و وطن و نو آملیس ملت خود را
 بفا کردن مال و نفس خود با نموده و می نمایم۔
 عزیزو عموم پائندہ باد افغانستان مستقل و زنده باد اعلحضرت
 المتوکل علی اللہ۔

ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ ہدیتنا بحاہ
 سیدنا محمد و المصطفیٰ علیہ الہ صحبہ۔ الصلوٰۃ
 و التسلیمات العلی۔

بیانہ حضرت نغمہ المشائخ قدس سرہ نسبت قفیه
فلسطین کہ بحضور حم غفیر از مردم و نماندگان ولعی

فرمودند ۱۳۲۷ ش

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله وحده ونستعينه ونستغفره واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له وان سيدنا محمد آعبده وراسوله ارسله بالهدى والنور والبرهان وهو الذى كان امام المجاهدين صلى الله عليه وسلم ايها الاخوان الكريم قال الله تبارك وتعالى فى كتابه العظيم انفر وخفافا وثقا لا وجاهدوا باموالكم وانفسكم فى سبيل الله ط قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مثل المؤمنين تراحمهم وتعاطفهم كمثل جسد واحد اذا اشتكى منه عضو تداعى له سائر الجسد بالسهر والحمى -

قضية فلسطین و الارض المقدسة من مسائل الذى كان

مر بوطجيات المسلمين العالم وهذا العدو وان عدواناً على المسلمين
والذفاً عن مسجد المبارك الاقصر والحرام الصخرة الشريفة واجب على
الامة العربية وسائر المسلمين وان رؤساء العرب مسؤولين من
وقوع هذا التكبى التي كانت موجوده في فلسطين العربيه
والشعب الافغانستان رجالهم ونسائهم وشبابهم وشيوخهم
مستعدين بفضل الله تعالى لنصرة اخوانهم العربيين في نفى
اليهود الظالم و رفع اهل الصيهونيين المتعدى خذ لهم الله
سبأه فان هذا الجهاد للمسلمين واجب كافة وللرب خاصة
وان هذا الجهاد لازم لكل من اظهر الرضا بالاسلام ديناً ان
يخلصوا دينهم الله ويزكوا انفسهم من الشوائب النفاق واعمالهم
من التناقض فان جهاد الفلسطينيين واستخلاص الارض المقدسة
واجب على المسلمين وان يحدثوا انقلاباً عاماً في رفع السلطة
اليهودية الذي استبداه الطواغيت والفجرة اليهود
والنصارىون والدهريون الذي ملأ الارض فسادا ويسلبون
حقوق الحرية الامت الاسلامية لاسيما اخوان العرب في فلسطين

ولانهم على جميع المسلمين ان تبرزوا هذه الامامة الفكرية
والعملية من ايديهم الفاسدة الظالمة ونحن لا نتساء
الدماء الذي سفكت في الارض المقدسة والمساجد الذين هدمت
والنساء الذي هتكت ونجاهد بعون الله تعالى حتى ياخذها
رجال يؤمنون بالله ورسوله وليوم الآخر وينون دين
الحق ولا يريدون علواً في الارض ولا فساداً

وفي الختام المسلمون الافغانيتون في السر والعلن يقولون
لبيك يا فلسطين لبيك يا فلسطين لبيك يا فلسطين لبيك
يا مهبط عروج خاتم النبيين لبيك يا ارض الذي باركنا
حولك من جانب الله تعالى ونحن حاضرون لاستخلاصك
من ايدي الظالمة اليهود والصيغونيين ونجاهد في هذه
المعركة الكبرى بانفسنا واموالنا ومزجوا من الله ان يوفقنا
ويهدينا في هذا العمل المبارك الله اكبر الله اكبر لا
اله الا الله والله اكبر الله اكبر-

بیانیه حضرت نوری المشائخ قدس سره العزیز در باره اتحاد

عالم اسلامی ۱۰ اردیبهشت ۱۳۲۹ هـ ق
۱۹۴۸ ع

مُحَمَّدًا وَصَلَّى عَلَى رَسُولِهِ لِكَيْتَمَّهُمْ هُوَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

امروز در دنیا اسلام از مهم ترین مسائل در عالم سیاست
موضوع اتحاد ملت اسلامی است که حیات ملت اسلامی خواه کیفیات
معنوی باشد خواه از جنبه مادی باشد از ضروریات حیات
شمرده میشود. ارشاد خداوندی جل شانہ را نگاه کنید "كُلُّ
مُؤْمِنٍ أَخُو مُؤْمِنٍ" هر کجا باشد یک فرد است که از ملت اسلامی
جدا نمی شود. خوش بختی و مصلحت او خوش بختی و مصلحت ملت
اسلامی است و هم چنین مصالح و پیش رفت و ترقی ملت اسلامی
فلاح افراد را دارا است. همه مسلمانان عالم ملت واحد هستند و
حیات آنها به همین جذبه اخوت اسلامی متمکن است. حدود
جغرافیائی امتیاز نسل، فرق رنگ و وضع نمی تواند که بنیان اتحاد

ملت اسلامی را متزلزل سازد۔ بعد از جنگ و محاربه دوم عالمی در سال ہائے اخیر حوادث بسیار ہم و قابل توجہ در دنیا بشریت روئے داد۔ سیاسیات بین المللی، جذبہ اخوت اسلامی مارا بعقیدہ من قوی تر گردانیدہ و احساس اتحاد را زندگی نوین بخشیدہ۔ ناگفتہ نمائند کہ استحکام ملت اسلام و فلاح و بہبود مسلمانان عالم متکی بر اتحاد سیاسی و اقتصادی و ثقافتی ملت اسلام است البتہ واضح است کہ ملت اسلام نمی تواند یک لحظہ ازیں سرشتہ متین اتحاد روئے تا بد۔ بہ ہمہ ما لازم است کہ فرمان قرآنی را ہمیشہ بیا د داشتہ باشیم۔

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۗ

این ارشاد مقدس ایزدی بالاتر از ہمہ رہبری ماسلمانان
 رامی فرماید و برائے ارتقاء ملت اسلام ہم ترین نظریہ
 سیاسی است۔ ہمہ دانند کہ این دور مادیت پرستی
 مقام تقدس خدائی و اساس متین حیات معنوی را قائل
 نیست۔ اما برائے ملت اسلام بیچ اشتراک بہتر
 از آن نیست کہ خالق حقیقی ماجلت عظمتہ، برائے عالم
 اسلام توسط حضرت سید الانام علیہ الصلوٰۃ والسلام
 فرستادہ است و آن اشتراک اشتراک ایمان و قرآن
 است کہ متکی بر حیات معنوی است۔ ملت اسلامی
 از ہمہ تفاوت ہائے در بین ملل دگر عالم روئے دادہ،
 کلیتہ عاری است۔ من امید دارم کہ اگر ملت اسلامی
 خاصہ طبقہ جوان مسلمان ہمیں نقطہ اتحاد، دینی و
 معنوی را ہمیشہ ملحوظ خاطر دارند۔ تائید ایزدی ہمیشہ
 با ایشان بودہ و تمام سلسلہ ہائے کہ بشر برائے بلند
 برون حیات معنوی و مادی بدان احتیاج حس می کند

ملت مسلمان در آن فایق و کامیاب خواهد بود -

درختان باد اسلام -

قائم باد برادری مسلمانانِ عالم،

نمونه از کلمات اجتماعی حضرت مولانا

نورالمشائخ قدس سره العزیز

۱ کینه و نفرت همیشه غم انگیز است - به همه اندازیکه
برائے نفرت شرکان رنج دهنده است، اہل کینه
را ہمہ اذیت می کند -

۲ کینه شخصیت را منحرف و روح را تاریک می سازد

۳ مسلمان باید آن کند که رضائے خداوند در آن
باشد -

۴ من اعتقاد دارم که تمام بنی آدم مساوی خلق شده

اند و این حقیقت امر بدیهی است

۵ دنیا در حال تحول است و مسلمانان عالم اگر فکر

می کنند که تنها زندگانی کنند چنان مثال وارد
که شخص در حال غرق شدن بخواب رفته باشد-

۶ عشق و علاقه قلبی به اساسات دینی و معنوی سبب

تنویر فکری گردیده و تهذیب اخلاقی را بار می آورد-

رباعی اول در باب علم

علم است باعث شرف و افتخارِ مسلمین

دارد زمانه فیض ز افکارِ مسلمین

روشن ز معرفت آمده عنوانِ مسلمین

گل رنگ گرفت ز بوستانِ مسلمین

رباعی دوم در باب عشق

در روزِ ازل چون آتشِ عشقِ افروخت
عاشقِ هنرِ عشقِ ز معشوقِ آموخت
از مرتبہٴ ذاتِ سرزد این عشقِ و داد
تا شعلہٴ ز شمعِ بزنجواست پیر وانه ز سوخت

رباعی سوم در باب اتحاد

انسان ہمہ یک جنس اند و پیوند بہم
روزے دو در این عالم ہستند بہم
اے کاش کہ ناسازی و کینہ ز سر بہند
با اُلفت و عشقِ برادری سازند بہم

کلام منظوم

(۱)

در باب تعلق به عارفان و محبت عالم بالا

به بنده عارفان پروانه می باش
 بگلش بلبل مستانه می باش
 اگر خواهی که یابی وصلِ دلدار
 همیشه از خویشتن بیگانه می باش

ترغیب بکے جہاد ایشارو فنا

جان نثاراں را چہ محمود است موت
 بزدلاں را می بود مردود موت
 موت را آغوش کیفی زندگی
 زندگی را منزل مقصود موت

خطاب بحضرت رحمۃ للعالمین علیہ افضل الصلوٰۃ والتسلیم

اے صاحبِ حقیقی و پیغمبر برگزیدہ من! آن چسیت
کہ در حضور تو نیست۔ بحضورت تمام نعمت ہا موجود
است۔ کسے را کہ عنایت فرمائی خواہد یافت۔ آنکہ
محبت ترا در دل نگہ دارد از سعادت دارین و
عشق خالق کونین بہرہ گیرد۔

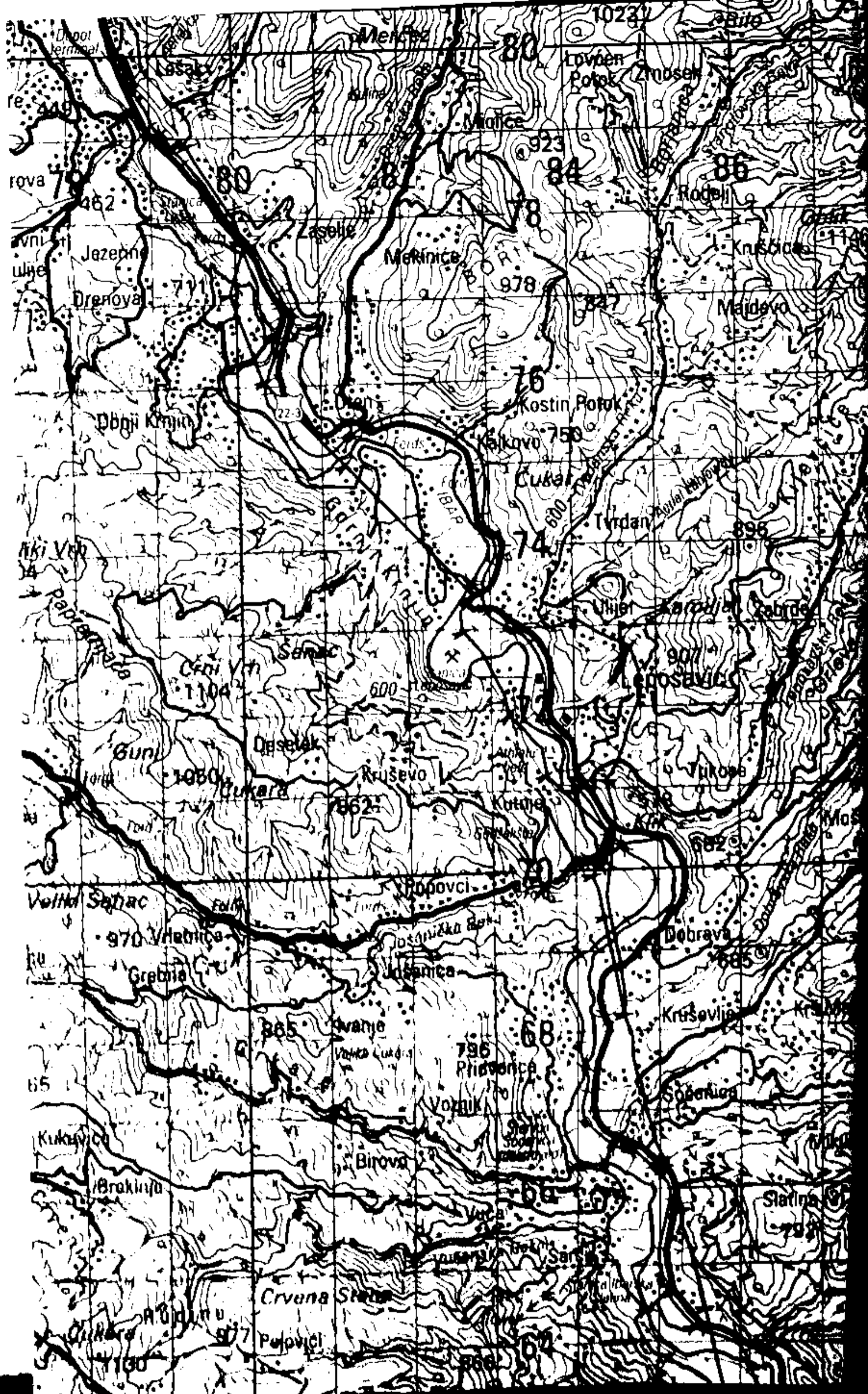
من از بہہ در باگذشتم و در مقدس ترا محکم گرفتم۔
اے رحمۃ للعالمین بر در پاکت حاضر و از رحمت کرم تو آرزوئے
مغفرت دارم۔ وائماً تجلی حقیقت تو قلب مرار و روشن گردانیدہ
و بطرف حقائق عشق رہ نموشی فرمودہ و بہ ایمان حقیقی مشرف ساختہ
اللہم صل وسلم وبارک علیہ

شہید حضرت نورالمشاہد فضیل عمر قدس سرہ العزیز

مطبوعہ ایجوکیشنل پبلسیشنز پاکستان چوک کراچی

الجزء 62
الآيات الأولى لا تخوف عليكم ولا هم ولا يحزنون

تذكرة

تذكرة

حضرت مولانا نور المشايخ محمد فضل عمر قدس سره العزيز

تذكرة حضرت محمد إبراهيم بن جابر الجعفي فاروق